

УДК 378.147.31

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ПРИ ЧИТАННІ ЛЕКЦІЙ В УМОВАХ АДАПТИВНОГО КАРАНТИНУ

Тетяна Костяна

КЗОЗ «Харківський обласний медичний фаховий коледж» ХОР
м. Харків, Україна

У статті висвітлено проблему сьогодення – всесвітню епідемію коронавірусної інфекції, визначено місце і роль інформаційно-комунікаційних технологій у процесі дистанційного навчання, зосереджено увагу на інтерактивному підході до проведення лекційних занять, запропоновано доцільність методів подання програмного лекційного матеріалу до студентів.

Ключові слова: епідемія коронавірусу, дистанційна форма навчання, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивна лекція.

Сучасний світ регулярно підкидає нам нові виклики. Цьогоріч людство зіткнулося з наймасштабнішим викликом сьогодення, турбулентність впливу якого немає аналогів в історії, адже наслідки, спричинені всесвітньою епідемією коронавірусу, за своєю безпрецедентністю варто порівнювати із надзвичайними природними катаклізмами чи геополітичними війнами.

Тож дедалі актуальнішою стає навичка вміння швидко пристосовуватися до змін і бути гнучкими. Для сфери освіти це питання особливо актуальне.

Останніми роками на сучасному освітньому просторі можливо спостерігати все більшу інтеграцію освітнього процесу з інтерактивними Інтернет технологіями навчання. Одним з найперспективніших напрямків розвитку у цій сфері є соціальні мережі, які дозволяють залучати до навчання майже необмежену аудиторію студентів, групувати їх за необхідними напрямками навчання.

Стрімкий злет інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-інструментів у життя суспільства нібито підготував нас для складання головного іспиту сьогодення: чи зможуть функціонувати ключові сфери,

інституції суспільного життя під час вимушеної самоізоляції, як здобувати освіту дистанційно під час дії карантину.

З березня 2020 року на час карантину, який запроваджено в Україні з метою запобігання поширенню коронавірусної інфекції, освітній процес у «Харківському обласному медичному коледжі» було переведено в дистанційну форму.

Використання соціальних мереж у процесі дистанційного навчання – це ефективний засіб підвищення мотивації і якості навчання, тому застосування інформаційно-комунікаційних технологій – самий затребуваний напрямок у сфері освіти. Все що потрібно, щоб розпочати навчання – це гаджет з доступом в Інтернет і трішки натхнення.

Прогресивні можливості дистанційного навчання роблять процес більш простим і зрозумілим для студентів коледжу.

Якщо говорити про технічну частину, то закономірну популярність серед викладачів циклової комісії педіатричних дисциплін та студентів коледжу набирає система електронного навчання Zoom, Google Meet, Skype.

Зараз січень ... Розпочався новий семестр навчального року. Карантин не є для припинення навчання. Коледж готовий до змішаного та дистанційного навчання.

Перше, що зробили викладачі циклової комісії педіатричних дисциплін, це розробили індивідуальні плани роботи дистанційного навчання.

Друге – налагодили зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу.

Третє – обрали ресурси, методи та форми навчання (інтернет, навчальні платформи та соціальні мережі), також комунікують зі здобувачами освіти за допомогою Viber.

У теперішній час освітній процес відбувається за схемою: «здобувач освіти – мультимедійні технології – викладач». Освітній процес необхідно будувати за принципом індивідуального підходу. І тоді викладач стає для здобувачів освіти організатором, консультантом, тьютором.

В умовах фахової передвищої освіти існує безліч можливостей для реалізації засвоєння відповідної системи знань, особливо при вивченні клінічних дисциплін. Таких можливостей надає найбільш поширена форма організації навчальної діяльності – лекція.

На теперішній час в коледжі на відділенні «Медсестринство» йде викладання лекційного матеріалу з клінічних дисциплін, основною дидактичною метою якого є забезпечення орієнтованої основи для подальшого засвоєння навчального матеріалу.

Аналіз досвіду показує, що сучасний рівень підготовки студентів орієнтує викладача на перехід від педагогічного традиціоналізму до впровадження нових форм і методів проведення лекційного заняття. З цією метою доцільно запровадити читання інтерактивної лекції замість традиційної, яка, як правило, має суто інформаційний характер і побудована переважно на творчій активності викладача, а не студента.

Тож дедалі актуальнішою стає в умовах дистанційного навчання – інтерактивна лекція, яка дозволяє поєднати керуючу роль викладача з високою активністю студентів на основі використання сучасних інтерактивних технологій (популярного під час карантину Zoom, де можна проводити лекції інтерактивно).

Слід звернути увагу на те, що не кожна лекція і не з кожної дисципліни може бути побудована як інтерактивна, проблемна. Але при вивченні таких дисциплін як “Медсестринство в педіатрії”, “Медсестринство в сімейній медицині” з цим проблем не виникає, тому що кожна нозологічна форма педіатричної патології розглядає проблеми пацієнта на II етапі медсестринського процесу (наприклад: задишка, кашель, кровотеча, гіпертермія, блювання тощо). Тому інтерактивна лекція має не суто інформаційний характер, а здебільшого проблемний і пошуковий. Мета викладача – створити проблемну ситуацію. На цьому етапі викладач акцентує увагу студентів на актуальності проблеми щодо нагальної потреби стану

пацієнта. Слід зорієнтувати студента, що існуюча проблема потребує їх глибокого та всебічного осмислення та вивчення.

Інтерактивний підхід до проведення лекційних занять докорінно змінює модель поведінки викладача і студента: надає студентам можливість стати головними суб'єктами процесу навчання; змінюється традиційний погляд на роль лектора, який віднині виступає не лише у ролі “джерела інформації”, але й організатора дискусії, консультанта, авторитетної особи, яка забезпечує корекцію засвоєного матеріалу.

Донесення програмного матеріалу до студентів здійснюється шляхом попереднього структурування матеріалу лекції та вибору найбільш доцільних методів його подання, які передбачають:

1. Презентацію з боку викладача (нова тема, продовження попередньої; може бути в усній формі, у формі відеофільму, показу слайдів, аудіопрезентації тощо);
2. Спілкування (з викладачем або обговорення в парах отриманого матеріалу);
3. Обробку інформації (записується не тільки сама лекція, але і питання, які можуть виникнути у студента при прослуховуванні матеріалу);
4. Контроль з боку викладача (мінітест або мініопитування в середині лекції);
5. Інформація обговорюється не тільки парно, в малих групах, але й потім перед усією академічною групою.

Отже, інтерактивна лекція повинна бути побудована на основі комплексного застосування найбільш доцільних інноваційних технологій, на активній взаємодії студентів між собою, з оточенням, з викладачем-лектором шляхом діалогу/ полілогу, взаємонавчання. У процесі діалогічного навчання студенти навчаються зважувати альтернативні думки, приймати продуктивні рішення. Інтерактивна лекція це спосіб організації навчання через дію. Студенти вчаться активно співпрацювати один з одним; їхня діяльність є колективно розподіленою, а результат колективно отриманим: одночасно груповим і особистісним.

Оцінити активність і результати роботи студентів, визначити наукові думки – це завдання лектора на завершальному етапі роботи.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Шуневич Б.І. Тенденція розвитку складових частин організації дистанційного навчання / Б.І.Шуневич // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів: Видавництво ЛНУ, 2009. – №653. – С. 231-239 (Інформаційні системи та мережі).
2. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник.- К., 2001. - С.108-117.